

Štatút Radu Adolfa Dobrianskeho

Preambula

*Okrúhly stôl Rusínov Slovenska, založený právnickými osobami a fyzickými osobami, ktorých cieľom je rozvoj národnej identity, obhajoba práv Rusínov vyplývajúcich z medzinárodných dokumentov a zvyšovanie kvality života Rusínov, odvolávajú sa na činnosť rusínskych národných buditeľov 19. a 20. storočia, zvlášť poukazujúc na zásluhy Adolfa Dobrianskeho, poslanca Uhorského snemu, politika a obhajcu práv Rusínov, vážiac si aktivity fyzických aj právnických osôb smerujúce k vyššie popísaným cieľom, chce ich záslužnú činnosť odmeniť, a preto zriaďuje vyznamenanie – **Rad Adolfa Dobrianskeho – Орден Адолфа Добрянського**, nesúci meno a podobizeň tohto významného dejateľa.*

Čl. 1

Rad Adolfa Dobrianskeho je nositeľné a neprenosné vyznamenanie. Prepožičiava ho Okrúhly stôl Rusínov Slovenska (ďalej len „OSRS“), fyzickým osobám alebo právnickým osobám za zásluhy o ciele stanovené OSRS a popísané v preambule tohto Štatútu Radu Adolfa Dobrianskeho (ďalej len „Štatút“).

Čl. 2

Triedy

(1) Rad Adolfa Dobrianskeho má 5 tried, z ktorých I. trieda je najvyššia. Triedy sú:

- a) I. trieda – **veľkokrížnik (великокрестник)**,
- b) II. trieda – **komandér s hviezdou (командор со зірдов)**,
- c) III. trieda – **komandér (командор)**,
- d) IV. trieda – **dôstojník (офіцер)**,
- e) V. trieda – **rytier (рыцарь)**.

(2) Osobitnou triedou stojacou mimo päťtriednej štruktúry je **osobitná trieda s kolanou (окрема класа з коланом)**.

Čl. 3

Insígnie

(1) Insígniami **osobitnej triedy s kolanou** sú:

- a) kolana (ozdobná reťaz) zložená z pozlátených článkov a spojok. Vyobrazenie kolany tvorí prílohu č. 3 tohto Štatútu,
- b) klenot zavesený na kolane. Klenot z pozláteného striebra rýdzosti Ag 925/1000 má podobu gréckeho zaostreného rovnoramenného kríža, ktorého ramená sú vyplnené červeným smaltom. Na zvislých ramenách kríža sú v ich strede umiestnené po jednom gréckokatolíckom (trojramennom) kríži, na bočných ramenách po jednom pravoslávnom (trojramenným so zošíkmeným dolným ramenom) krížom. Kríž je posadený na strieborný kruh s dvomi poloblúkovými výsečami medzi jeho ramenami. Strieborný stredový medailón má podobu konvexného kosoštvorca postaveného na hrot, v jeho strede je červeno smaltovaná kruhová plocha so zlatou podobizňou Adolfa Ivanoviča Dobrianskeho. Prevýšenie klenotu tvorí ozdobná kartuša s vyobrazením kráčajúceho medveďa. Reverz klenotu je zlatý a vo svojom strede nesie štylizované vyobrazenie čemerice doplnené kruhopisom s textom „АДОЛФ“

ІВАНОВІЧ ДОБРЯНСЬКИЙ". V dolnej časti plôška na matričné číslo. Reverz prevýšenia je totožný s averzom. Priemer klenotu je 62 mm, výška prevýšenia je 24 mm. Vyobrazenie klenotu so závesom tvorí prílohu č. 1 tohto Štatútu,

- c) radová hviezda má podobu averzu klenotu, ktorý je položený na 8-cípu hviezdu, priemer hviezdy 90 mm, pozlátené striebro rýdzosti Ag 925/1000, nosená na ľavej strane hrude. Vyobrazenie radovej hviezdy tvorí prílohu č. 2 tohto Štatútu.

(2) Insígniami **I. triedy (veľkokrížnik)** sú:

- a) klenot totožný s klenotom opísaným v ods. 1 písm. b). Klenot zavesený na veľkostihe nosenej od pravého ramena k ľavému boku, širokej 100 mm, v mieste jej prekríženia našitá kokarda prekrývajúca kotvu na zavesenie klenotu. Farby veľkostihy modro-bielo-červeno-modro-červeno-bielo-modrá v pomere farieb 1,5-1-1-14-1-1-1,5,
- b) hviezda v podobe a rozmeroch podľa ods. 1 písm. c), nosená na ľavej strane hrude.

(3) Insígniami **II. triedy (komandér s hviezdou)** sú:

- a) klenot totožný s klenotom opísaným v ods. 1 písm. b), s priemerom 46 mm a výškou prevýšenia 20 mm. Klenot zavesený na náhrdelnej stuhe širokej 45 mm, farby stuhy v poradí a pomere podľa ods. 2 písm. a),
- b) hviezda postriebrená mosadz, inak v podobe a rozmeroch podľa ods. 1 písm. c), nosená na ľavej strane hrude.

(4) Insígniou **III. triedy (komandér)** je klenot z postriebrenej mosadze, inak totožný s klenotom opísaným v ods. 1 písm. b), s priemerom 46 mm a výškou prevýšenia 20 mm. Klenot zavesený na náhrdelnej stuhe širokej 45 mm, farby stuhy v poradí a pomere podľa ods. 2 písm. a).

(5) Insígniou **IV. triedy (dôstojník)** je klenot z postriebrenej mosadze, prevýšenie bez reverzu, inak totožný s klenotom opísaným v ods. 1 písm. b), s priemerom 39 mm a výškou prevýšenia 16 mm. Klenot zavesený na prevlečnej stuhe širokej 38 mm, upevnenej na ľavej časti hrude, farby stuhy v poradí a pomere podľa ods. 2 písm. a).

(6) Insígniou **V. triedy (rytier)** je klenot z bronzpatiny, ramená kríža bez smaltu, inak totožný s klenotom opísaným v ods. 5. Klenot zavesený na prevlečnej stuhe v rozmeroch a farbách podľa ods. 5, upevnenej na ľavej časti hrude.

Čl. 4

Nosenie insígnií

Radové insígnie je možné nosiť pri slávnostných príležitostiach *in natura* výlučne na predpísanom odeve, ktorým je:

- a) rovnošata,
- b) kroj počas slávnostných príležitostí,
- c) frak,
- d) žaket,
- e) dámsky odev ekvivalentný k príležitostiam podľa písm. a) až d).

Čl. 5

Náhrady insígnií

(1) Ak sa nenosia, alebo ak nie je možné nosiť radové insígnie *in natura*, nahrádzajú sa stužkou v rozmere 38 x 10 mm, alebo rozetou v rozmere 10 mm, podložka rozety v rozmere 16×6 mm.

(2) **Stužky** sú diferencované podľa tried:

- a) veľkokrížnik a osobitná trieda s kolanou: stužka s rozetou podloženou dvomi zlatými pásikmi kovovej látky,
- b) komandér s hviezdou: stužka s rozetou podloženou zlatým a strieborným pásikom kovovej látky,
- c) komandér: stužka rozetou podloženou strieborným pásikom kovovej látky,
- d) dôstojník: stužka s rozetou bez podloženia rozety,
- e) rytier: samostatná stužka.

(3) Stužku je možné nosiť výlučne na predpísanom odeve, ktorým je:

- a) rovnošata,
- b) kroj počas slávnostných príležitostí,
- c) frak,
- d) žaket.

(5) **Rozety** sú diferencované podľa tried:

- a) veľkokrížnik a osobitná trieda s kolanou: rozeta podložená dvomi zlatými pásikmi kovovej látky,
- b) komandér s hviezdou: rozeta podložená zlatým a strieborným pásikom kovovej látky,
- c) komandér: rozeta podložená strieborným pásikom kovovej látky,
- d) dôstojník: rozeta bez podloženia,
- e) rytier: rozeta nahradená malým pásikom v podobe vodorovne postavenej stužky.

(6) Rozetu je možné nosiť na predpísanom odeve, ktorým je:

- a) občiansky odev (sako) v gombíkovej dierke na ľavej klope,
- b) dámske sako z dvojdielného kostýmu v gombíkovej dierke na ľavej klope.

Čl. 6

Prepožičiavanie Radu Adolfa Dobrianskeho *ex offio*

(1) Rad Adolfa Dobrianskeho sa prepožičiava *ex offio*:

- a) osobitná trieda s kolanou predsedovi OSRS a kancelárovi Radu Adolfa Dobrianskeho.
- b) v hodnosti I. triedy (veľkokrížnik) predsedovi Svetového kongresu Rusínov.

(2) Ak zaniknú dôvody na prepožičanie Radu Adolfa Dobrianskeho *ex offio*, insígnie sa vracajú OSRS.

(3) Doživotné prepožičanie Radu Adolfa Dobrianskeho fyzickej osobe, ktorá ho mala prepožičaný *ex offio*, je možné so súhlasom Zasadania OSRS prijatým dvojtretinovou väčšinou prítomných členov s hlasovacím právom.

Čl. 7

Prepožičiavanie Radu Adolfa Dobrianskeho za zásluhy

(1) O prepožičaní Radu Adolfa Dobrianskeho za zásluhy rozhoduje Zasadanie OSRS nadpolovičnou väčšinou prítomných členov s hlasovacím právom, a to na návrh komisie zriadenej Zasadáním OSRS:

- a) V. triedu (rytier) fyzickým osobám alebo právnickým osobám,
- b) IV. triedu (dôstojník) fyzickým osobám alebo právnickým osobám, ak ide o mimoriadny záslužný čin s celospoločenským dosahom,
- c) III. triedu (komandér) spravidla volenému zástupcovi miestnej samosprávy (poslanec zastupiteľstva, starosta, primátor) alebo volenému zástupcovi samosprávy samosprávneho kraja (poslanec zastupiteľstva, predseda samosprávneho kraja),
- d) II. triedu (komandér s hviezdou) spravidla členovi celoštátneho exekutívneho, legislatívneho alebo súdneho orgánu, alebo prokuratúry,
- e) veľkokrížnik s kolanou hlave štátu.

(2) I. trieda (veľkokrížnik) sa neprepožičiava osobám, ktoré insígnie Radu Adolfa Dobrianskeho nižšej triedy ako I. ešte nemali v minulosti prepožičané.

(3) Rad Adolfa Dobrianskeho je možné prepožičať za zásluhy fyzickej osobe aj *in memoriam*.

(4) Insígnie prepožičané za zásluhy ostávajú ocenenému doživotne, ak medzitým nedôjde k prepožičaniu Radu Adolfa Dobrianskeho s vyššou triedou. Po jeho úmrtí ostávajú pozostalým.

(5) V jednom kalendárnom roku je možné prepožičať Rad Adolfa Dobrianskeho za zásluhy v hodnosti rytier a/alebo dôstojník najviac dvom osobám, a zároveň vo vyššej hodnosti najviac jednej osobe. V prípade potreby môže o prepožičaní vyššieho počtu Radu Adolfa Dobrianskeho v kalendárnom roku rozhodnúť Zasadanie OSRS dvojtretinovou väčšinou prítomných členov s hlasovacím právom.

Čl. 8

Opätovné prepožičanie Radu Adolfa Dobrianskeho s vyššou triedou

(1) Ak ocenený pokračuje v záslužnej činnosti, za ktorú mu bol prepožičaný Rad Adolfa Dobrianskeho, najskôr po piatich rokoch je možné prepožičať mu Rad Adolfa Dobrianskeho v hodnosti vyššej o jednu triedu.

(2) Po uplynutí 5 rokov od prepožičania Radu Adolfa Dobrianskeho, alebo od opätovného prepožičania Radu Adolfa Dobrianskeho s vyššou triedou, kancelár Radu Adolfa Dobrianskeho oznámi predsedníctvu OSRS možnosť opätovne prepožičať ocenenému Rad Adolfa Dobrianskeho v hodnosti vyššej o jednu triedu. O opätovnom prepožičaní Radu Adolfa Dobrianskeho rozhodne predsedníctvo OSRS nadpolovičnou väčšinou všetkých svojich členov.

(3) Insígnie nižšej triedy sa pri opätovnom prepožičaní Radu Adolfa Dobrianskeho vrátia OSRS.

(4) Ak fyzická osoba alebo právnická osoba dosiahne opätovným prepožičiavaním Radu Adolfa Dobrianskeho najvyššiu I. triedu (veľkokrížnik), odovzdajú sa jej insígnie (s veľkostuhou).

Čl. 9

Odobratie Radu Adolfa Dobrianskeho

(1) Zasadanie OSRS môže dvojtretinovou väčšinou prítomných členov s hlasovacím právom rozhodnúť o odobratí Radu Adolfa Dobrianskeho, ak ocenený vykonáva činnosť, ktorá je v rozpore s cieľmi OSRS. Administratívne odobratie Radu Adolfa Dobrianskeho a fyzické vrátenie insígnií zabezpečuje kancelár Radu Adolfa Dobrianskeho.

(2) Ak bol ocenený právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, kancelár Radu Adolfa Dobrianskeho zabezpečí administratívne odobratie Radu Adolfa Dobrianskeho a fyzické vrátenie insígnií, neodkladne od nadobudnutia právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku. O tejto skutočnosti informuje predsedníctvo OSRS.

Čl. 10

Odobzdávanie insígnií

(1) Insígnie odovzdáva predseda OSRS, kancelár Radu Adolfa Dobrianskeho, alebo obaja spoločne ak sú prítomní. Odovzdávanie insígnií musí mať dôstojný priebeh a vykonáva sa slávnostným spôsobom.

(2) Počas odovzdávania insígnií, poverená osoba (alebo organizátor podujatia) predstaví predsedovi OSRS a/alebo kancelárovi Radu Adolfa Dobrianskeho a prítomným účastníkom kandidátov na udelenie Radu Adolfa Dobrianskeho, ak nie sú prítomní, ich zástupcov, ktorí preberú insígnie. Následne predseda OSRS alebo kancelár Radu Adolfa Dobrianskeho prednesie sprievodnú reč, v rámci ktorej sa vyzdvihnú zásluhy, za ktoré sa Rad Adolfa Dobrianskeho prepožičiava. Po odovzdaní insígnií sa hrá hymnická pieseň „*Podkarpatskye Rusyny*“.

(3) Insígnie V. a IV. triedy sa odovzdávajú zabalené v plastovej kazete. Insígnie III., II. a I. triedy sa odovzdávajú zabalené v drevenej kazete.

(4) Ak je oceňovaný osobne prítomný, dekoruje sa insígniami *in natura* bez ohľadu na to, či jeho odev počas odovzdávania spĺňa podmienky podľa čl. 4. Ak insígnie preberá zástupca oceneného, odovzdávajú sa zabalené v kazete.

(5) S insígniami sa odovzdá aj listina potvrdzujúca prepožičanie Radu Adolfa Dobrianskeho, opatrená podpismi predsedu OSRS, kancelára Radu Adolfa Dobrianskeho a pečiatkou OSRS. Ak nie je možné zabezpečiť podpis niektorého z uvedených funkcionárov, podpis každého z nich sa nahrádza podpismi aspoň dvoch členov predsedníctva OSRS.

Čl. 11

Kancelár Radu Adolfa Dobrianskeho

Kancelár Radu Adolfa Dobrianskeho vedie evidenciu nositeľov Radu Adolfa Dobrianskeho, spravuje jeho insígnie, vedie písomnú agendu, pripravuje ceremónie odovzdávania insígnií, a dohliada na dodržiavanie tohto Štatútu. Kancelára volí a odvoláva Zasadanie OSRS.

Schválilo Zasadanie OSRS dňa 8. februára 2020 v Prešove